

Huvudman

Ljusdals kommun
kommun@ljusdal.se

Beslut

Datum 2026-03-27
Dnr SI 2025:10280
Sida 1 (6)

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskola Gärdeåsskolan i Ljusdals kommun.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av Gärdeåsskolan i Ljusdals kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Gärdeåsskolan följer gällande bestämmelser om mottagande och undervisning av nyanlända elever, arbete med särskilt stöd och arbete för att skapa trygghet samt förhindra kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever och lärare samt lektionsobservationer mellan den 17 och 18 februari 2026. Digitala intervjuer har genomförts med personal i elevhälsan den 25 februari och med rektorn den 3 mars 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. åtgärdsprogram. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Mottagande och undervisning av nyanlända elever

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare, representanter från elevhälsan och rektorn uppger att det under de två senaste åren kommit två nyanlända elever till skolan. Rektorn beskriver att skolan ändå har en tydlig rutin för mottagande, där arbetet följer de tre stegen i Skolverkets kartläggningsmaterial. Lärarna, representanterna från elevhälsan och rektorn beskriver vidare att den lärare som undervisar i svenska som andraspråk ansvarar för att genomföra kartläggningar för de nyanlända eleverna och att specialpedagogen också är involverad i arbetet, inte minst vad gäller att ge stöd till eleverna. Kartläggningarna brukar ta cirka tre veckor att genomföra och i arbetet ingår även kontakter med elevernas vårdnadshavare. Efter kartläggningarna är klara fattar rektorn beslut om placering i klass, där faktorer som skolbakgrund och elevens

ålder vägs in. De uppger vidare att det inte finns någon förberedelseklass på skolan eller någon elev som har beslut om prioriterad timplan.

Rättslig reglering

En nyanländ elevs kunskaper ska bedömas om en sådan bedömning inte är uppenbart onödig. I vissa fall ska en sådan bedömning göras även för andra särskilt angivna elever. Rektorn ansvarar för att bedömningar görs (3 kap. 12 c § skollagen).

En bedömning enligt 12 c § ska göras skyndsamt och senast inom två månader. Resultatet av en bedömning ska för elever på låg- och mellanstadiet beaktas vid beslut om placering i årskurs samt vid övrig planering av undervisningen och vid fördelning av undervisningstiden (3 kap. 12 d § skollagen).

När en elevs kunskaper bedöms ska Skolverkets kartläggningmaterial för bedömning av nyanlända elevers kunskaper steg 1 och 2 användas som underlag för bedömningen. I vilken omfattning kartläggningmaterialet steg 1 och 2 ska användas bestäms utifrån den enskilda elevens förutsättningar och behov (3 § Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2016:10] om underlag för bedömning av nyanlända elevers kunskaper).

En nyanländ elev ska placeras i den årskurs som är lämplig med hänsyn till elevens ålder, förkunskaper och personliga förhållanden i övrigt. Rektorn ska besluta om en sådan elevs placering i årskurs så snart som möjligt och senast inom två månader från det att eleven har tagits emot inom skolväsendet i grundskolan. Eleven ska inom samma tid placeras i den undervisningsgrupp som eleven normalt ska tillhöra (3 kap. 12 e § skollagen).

Rektorn får under vissa förutsättningar besluta att en elev vars kunskaper bedömts enligt 12 c § delvis ska undervisas i förberedelseklass samt om att en nyanländ elev ska ges mer undervisning i svenska eller svenska som andraspråk genom en omfördelning av den undervisningstid som huvudmannen beslutat om (3 kap. 12 f § skollagen och 9 kap. 4 a § skolförordningen [2011:185]).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbete med särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare, representanter från elevhälsan och rektorn uppger att lärarna gör en anmälan till rektorn och elevhälsoteamet om en elev, trots att extra anpassningar ges, riskerar att inte uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas eller betygskriterierna. Utöver det finns även regelbundna klasskonferenser för att säkerställa att inga elever faller mellan stolarna utan att ett eventuellt stödbehov uppmärksammas. Anmälan diskuteras vid elevhälsoteammöte och en utredning av elevens eventuella behov av särskilt stöd inleds. Efter att utredningen är klar beslutar rektorn om ett åtgärdsprogram ska utarbetas eller inte. Rektorn och representanter från elevhälsan beskriver att specialpedagogen ansvarar för att genomföra utredningen men att lärare, vårdnadshavare och elev deltar i utredningen. Rektorn beskriver även att vårdnadshavare alltid får ta del av beslutets innehåll och att eleven och elevens vårdnadshavare ges möjlighet att medverka när åtgärdsprogram ska utarbetas. Specialpedagogen uppger att utredningen normalt brukar ta mellan några dagar upp till två veckor. Lärarna och rektorn uppger att det inte finns några fall där en utredning inte startat efter att lärarna gjort en anmälan. Skolinspektionen har frågat upp om ett antal elever, varvid det framkommer att elever anmälts och utretts för särskilt stöd när förutsättningarna för detta varit uppfyllda.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal åtgärdsprogram som beslutats av rektorn. Av dessa framgår behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses, när uppföljning och utvärdering ska ske och vem som ansvarar för detta samt överklagandehänvisning.

Representanter från elevhälsan och rektorn uppger att de följer upp och utvärderar åtgärdsprogrammen regelbundet. Specialpedagogen uppger att denne ansvarar för utvärderingar av åtgärdsprogrammen och denne då tar kontakt med lärare, vårdnadshavare och aktuell elev. Därefter analyseras resultatet och antingen fortsätter stödet med ett nytt åtgärdsprogram eller så kan åtgärdsprogrammet avslutas om stödet inte längre behövs.

Rättslig reglering

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även

utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn och i vissa angivna fall kan rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. Beslut om åtgärdsprogram får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd (3 kap. 9 § skollagen och 28 kap. 16 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbete för att skapa trygghet samt förhindra kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever uppger att de oftast känner sig trygga i skolans lokaler och på rasterna men att det finns exempel på äldre elever som ibland agerar så att någon elev blir utsatt eller ledsen. Det finns rastvärdar på rasterna och om sådant händer agerar personalen och reder ut vad som hänt.

Lärare och representanter från elevhälsan uppger att de generellt skulle beskriva tryggheten på skolan som god. Lärarna och rektorn beskriver att det under föregående läsår fanns oro i en klass, bland annat på grund av att en lärare som arbetat länge slutade. Lärarna uppger vidare att det finns många rastvärdar ute där eleverna befinner sig. Lärare som undervisar på lågstadiet beskriver att det inte är vanligt med kränkningar, men att mindre konflikter kan uppstå. Lärare som undervisar på mellanstadiet, representanter från elevhälsan och rektorn uppger att det finns flera elever som bidrar till otrygghet. Lärarna ger exempel på att det förekommit situationer som kastade föremål, isbollar, kränkningar och att elever blivit utsatta, exempelvis vid skoldagens slut då eleverna ska gå hem eller åka buss hem. Skolan har därför ordnat så att lärare följer elever som är utsatta och håller extra koll vid hemgången samt elevassistenter som stöttar eleverna under skoldagen. Representanter från elevhälsan och rektorn

uppger att det alltid finns personal med i omklädningsrum i lågstadiet och ibland i mellanstadiet samt att skolan arbetat med att göra toaletterna tryggare eftersom det framkommit i elevenkäter att elever kan uppleva dessa platser som otrygga. Samtliga lärare uppger att de agerar och löser konflikter som uppstår. Lärare, representanter från elevhälsan och rektorn beskriver att det finns en känd rutin för hur personalen ska agera vid fall av kränkande behandling. De beskriver att arbetsgången är att den som får kännedom om kränkningen gör en anmälan till rektorn via skolans rapporteringssystem. Anmälan går till rektorn och vidare till huvudmannen. Rektorn gör sedan en utredning av händelsen och åtgärder sätts in.

Rättslig reglering

Var och en som verkar inom utbildningen ska aktivt motverka alla former av kränkande behandling (1 kap. 5 § skollagen).

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

På Skolinspektionens vägnar

X Ellen Kalman

Beslutsfattare
Signerat av: Ellen Kalman

X Anders Holmgren

Föredragande
Signerat av: Anders Holmgren

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Wilma Trohagen medverkat.